

IFYLLNAD AV ANMÄLAN OM INLEDANDE AV ELLER VÄSENTLIG ÄNDRING AV PRIVAT SOCIALSERVICE

UPPGIFTER OM SERVICEPRODUCENTEN

Serviceproducent

I anmälan ska anges serviceproducentens (enskild person, en sammanslutning eller en stiftelse eller ett affärsföretag bildat av ett offentligt samfund) namn, personbeteckning **eller** företags- och organisationsnummer och kontaktuppgifter. Därtill ska framgå namn och kontaktuppgifter för företagets verkställande direktör eller någon annan som ansvarar för affärsverksamheten samt uppgift om registrering i arbetsgivarregister.

Klientregister som tas i bruk

Vid tillhandahållande av privat socialservice bildar klientuppgifterna ett sådant register över behandling av personuppgifter som avses i EU:s dataskyddsförordning. I samband med planeringen av serviceverksamheten bör man i förväg kartlägga vilka slags klientuppgifter som uppstår i samband med verksamheten och för vilka syften de behandlas. Man bör också överväga om uppgifterna bildar ett eller flera klientregister. Om de insamlade uppgifterna har samma användningsändamål, bildar de ett och samma register. Det bör också avgöras vem som är registeransvarig för klientuppgifterna. Den registeransvarige har bestämmanderätt över och ansvar för klientuppgifterna.

De uppgifter som hör till socialvården kan kommunen eller kommunalförbundet ordna själv eller köpa servicen till exempel av en privat serviceproducent. När en privat serviceproducent tillhandahåller socialservice på uppdrag av kommunen eller på annat sätt för kommunens räkning (till exempel genom avtal om köpta tjänster), är den registeransvarige för dessa klientuppgifter det organ som svarar för socialvården i den aktuella kommunen, till exempel socialnämnden (antecknas i punkt 6 i anmälningsblanketten: "annan registeransvarigs register"). Kommunen har då bestämmanderätt över klientuppgifterna.

När privat socialservice tillhandahålls är serviceproducenten registeransvarig för klientuppgifterna om klienterna själva betalar för servicen (antecknas i punkt 6 i anmälningsblanketten: "det egna klientregistret används").

Ett dataskyddsbud är en organisationsintern sakkunnig, som följer behandlingen av personuppgifter. Enligt EU:s dataskyddsförordning är en organisation skyldig att ha ett dataskyddsbud om kärnverksamheten består i behandling av uppgifter om hälsa. Eftersom socialvårdsproducenternas kärnverksamhet består i att erbjuda omsorg, så kan de inte undvika att behandla hälsouppgifter. De omfattas därför av kravet på att ha dataskyddsbud.

Eftersom klientregistret innehåller personuppgifter, ska särskild vikt fästas vid datainnehåll och skydd av innehållet. Dataombudsmannens byrå är tillsynsmyndighet över behandling av personuppgifter. Dataskyddsombudet är kontaktperson gentemot dataombudsmannens byrå. Dataombudsmannens mallar och blankettmallar för behandling av personuppgifter finns att tillgå på webbplatsen för dataombudsmannens byrå. För anmälan om privat socialservice kan Dataombudsmannens blankett "Register över behandling" användas eller ÅMHM:s blankett med motsvarande namn.

UPPGIFTER OM VERKSAMHETSENHETEN/VERKSAMHETEN

Verksamhetsenheten / verksamhetslokaler / utrustning

I anmälan ska meddelas namnen och kontaktuppgifter på de verksamhetsenheter för vilka anmälan görs. Uppgifterna fylls i separat för varje verksamhetsenhet.

Med verksamhetsenhet avses enligt 3 § i lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) ¹ en funktionell helhet som tillhandahåller ovan avsedda tjänster för klienter. Med verksamhetsenhet avses enligt tillsyns- och tillståndsverket för hälso- och sjukvården (Valvira) i detta sammanhang t.ex. en serviceproducent som producerar hemservice eller, om det är fråga om en omfattande serviceverksamhet, verksamhet som tilldrivs på ett bestämt verksamhetsområde.

Verksamhetsenheten ska enligt 4 § i lagen om privat socialservice ha tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och tillräcklig och ändamålsenlig utrustning. Lokalerna ska till sina sanitära och övriga förhållanden vara lämpliga för den vård, fostran och övriga omsorg som tillhandahålls där. Inom socialvårdens öppna tjänster har serviceproducenten dock inte alltid verksamhetslokaler, om tjänster produceras till exempel i klienternas hem.

De lokaler för socialservice som står till klienternas förfogande ska enligt 30 § i landskapslagen (2020:12) om socialvård (socialvårdslagen) stödja klienternas sociala interaktion. När lokalerna planeras och används ska individuella behov och förutsättningar hos klienterna, tillgänglighet och integritetsskydd beaktas.

Till anmälan ska bifogas en officiell planritning, dispositionsplan och situationsplan för de lokaler som ska användas för verksamheten. Planritningen ska innehålla uppgifter om storleken på de rum som används (m²), antal

¹ Lag om privat socialservice (FFS 922/2011) är tillämplig på Åland genom landskapslag (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice.

klienter/rum samt antalet hygienutrymmen, inklusive toalett- och duschrum som är tillgängliga med rullstol. Därtill ska anges antalet gemensamma lokaler samt deras storlek och situationsplan.

Ansvarsperson för servicen

Varje verksamhetsenhet som erbjuder privat socialservice ska enligt 5 § i lagen om privat socialservice ha en ansvarig person som ansvarar för att de tjänster som genomförs vid verksamhetsenheten uppfyller de krav som ställs på dem.

I anmälningsblanketten ska enligt 8 § i lagen om privat socialservice anges den ansvariga personens namn, personbeteckning, kontaktuppgifter, utbildning, arbetserfarenhet och befattning vid verksamhetsenheten.

Den ansvariga personen ansvarar till exempel för att verksamhetsenheten har tillräckligt med personal i relation till servicebehovet och antalet klienter samt för att personalens utbildningsnivå och kompetens möjliggör en god servicekvalitet.

I 65 § i socialvårdslagen bestäms det att huvudsakligen administrativa ledningsuppgifter inom socialvården får skötas av en socialarbetare eller en person som har en för uppgiften lämplig examen från universitet eller högskola som omfattar minst fyra års heltidsstudier. Därutöver krävs kännedom om branschen samt tillräcklig ledarskapsförmåga.

Bestämmelser om den yrkesmässiga ledningen av socialarbetet finns i 9 § i landskapslagen (2020:24) om yrkesutbildade personer inom socialvården (behörighetslagen). Andra ledningsuppgifter inom socialvården som omfattar styrning av klientarbetet får skötas av en person som har en för uppgiften lämplig examen från universitet, högskola eller yrkeshögskola som omfattar minst tre års heltidsstudier. Därutöver krävs kännedom om branschen samt tillräcklig ledarskapsförmåga.

Föglö kommun har som ÅMHM tolkat kraven gällande ansvarspersonen på samma sätt som regionförvaltningsverken på riksnivå:

- Ansvarspersonen kan som utgångspunkt fungera enbart som ansvarsperson för en verksamhetsenhet som är underställd en serviceproducent.
- Om verksamhetsenheten erbjuder socialarbetartjänster ska enhetens ansvarsperson vara en legitimerad socialarbetare.
- I övriga fall har det ansetts att ansvarspersonen minst ska ha en för uppgiften lämplig högskoleexamen, kännedom om branschen och tillräcklig ledarförmåga. I praktiken ska ansvarspersonen ha över två års arbets-erfarenhet inom verksamhetsenhetens område samt förmanserfarenhet. I småskaliga hemserviceföretag kan också en närvårdare vara ansvarsperson. I enheten kan det i så fall i regel arbeta högst tre personer inklusive den ansvariga personen.

Som del av anmälan ska enligt 1 § i förordningen om privat socialservice (1053/2011) kopior av ansvarspersonens examensbetyg och utredning över arbetserfarenhet företes.

Utredning av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat socialservice omfattar tjänster för minderåriga, ska kommunen efter mottagandet av anmälan begära uppvisande av straffregisterutdrag. Kommunen begär uppvisande av straffregisterutdrag av personer som står i annat än arbetsavtalsförhållande och vilkas arbete består i att varaktigt och i väsentlig grad utan vårdnadshavarens närvaro fostra, undervisa, sköta eller annars ta hand om minderåriga eller annars arbeta i personlig kontakt med minderåriga. Den kommunala myndigheten kvitterar ett straffregisterutdrag med sin underskrift.

Med person som står i annat än arbetsavtalsförhållande avses till exempel företagare som producerar tjänster och i vars uppgifter vid verksamheten ingår arbete med barn.

Serviceproducenten ska för sin del av sina anställda till vilkas uppgifter det hör att arbeta med barn begära uppvisande av straffregisterutdrag.

Personen själv ska skaffa straffregisterutdraget. Utdraget beställs från rättsregistercentralen och det är avgiftsbelagt. Straffregisterutdraget får inte vara äldre än sex månader. Anteckningar om utdragets innehåll får inte göras i handlingar och utdraget får inte kopieras. Utdraget returneras utan dröjsmål till den person som har företett det.

Om serviceproducenten efter att anmälan är gjord anställer en person som inte står i arbetsavtalsförhållande till serviceproducenten i uppgifter som omfattar arbete med barn, eller när uppgifter för första gången ges till en sådan person, ska serviceproducenten underrätta kommunen om detta. Även då ska kommunen begära att en person som inte står i arbetsavtalsförhållande uppvisar straffregisterutdrag.

Verksamhetsenhetens serviceverksamhet och antalet klientplatser

Service som tillhandahålls vid varje verksamhetsenhet och verksamhetens omfattning ska anges i blankettens punkt "Verksamhetsenhetens serviceverksamhet och antalet klientplatser".

För varje verksamhetsenhet ska meddelas innehållet i den socialservice som tillhandahålls (målgrupp för servicen) den planerade omfattningen av tjänsterna (antal personer/klientplatser).

Därtill ska anges hur servicen produceras (egen verksamhet/underleverans). Uppgifterna ska förtydligas i verksamhetsplanen.

Antal anställda enligt årsverken

I anmälan ska anges personaldimensionering i form av antal årsverken (per enhet) samt utbildningens kvalitet och nivå.

Personaldimensioneringen ska enligt 4 § i lagen om privat socialservice vara tillräcklig i förhållande till klienternas servicebehov och antal (se även 21 § i äldrelagen (2020:9) för Åland.

Bestämmelser om den behörighet som krävs av de anställda finns i behörighetslagen.

På blanketten ska för varje verksamhetsenhet anges antalet anställda som deltar i vård, fostran och rehabilitering samt deras yrkesutbildning, vid behov specificerad per boendeenhet. Som heltidsanställda räknas de personer som arbetar på heltid enligt definitionen i kollektivavtalet. Utbildningsnivån för den personal som deltar i vård, fostran och rehabilitering anges enligt personens högsta utbildning inom social- eller hälsovården.

I uppgifterna om personalen ska även anges antalet anställda i biträdande uppgifter. I denna grupp ingår till exempel personer som handhar uppgifter i samband med städning, distribution av måltider och tvätt av kläder och linne. Om dessa personer även deltar i vården (t.ex. hjälp med måltider, toalettbesök och tvättning) ska fördelningen av biträdande arbete och vårduppgifter specificeras.

Bilagor för verksamhetsenhet

Om serviceproduktion för socialvårdens klienter bedrivs i verksamhetsenhetens lokaler ska anmälan innehålla de dokument som är nödvändiga för att klarlägga ärendet. Serviceproducenten ska skaffa inspektionsprotokoll och utlåtanden av räddningsmyndigheten och hälsoskyddsmyndigheten i den kommun där verksamhetsenheten är belägen samt utlåtande av det kommunala organ som ansvarar för socialvården eller av en tjänsteinnehavare som är utsedd av detta organ. Till anmälan som gäller ändring av verksamheten ska fogas de handlingar, utredningar och utlåtanden som behövs för utredning av den aktuella ändringen.